DOMSTOLENS DOM
AF 23. OKTOBER 1975 [1]

Matisa-Maschinen-GmbH mod Hauptzollamt Berlin-Packhof (anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Finanzgericht Berlin)

Sag 35/75

Sammendrag

1. *Præjudicielle spørgsmål — Domstolens kompetence — grænser (EØF-traktaten, artikel 177)*

2. *Fælles toldtarif — klassifikation af varer — fortolkning — manglende fællesskabsretlige bestemmelser — virkningen af de forklarende bemærkninger og tariferingsudtalelserne til konventionen om Bruxelles-nomenklaturen*

3. *Fælles toldtarif — klassifikation af varer — motorvogn i position 86.04's forstand — fortolkning*

1. Selv om Domstolen, når den træffer afgørelse i medfør af artikel 177, ikke er kompetent til at anvende fællesskabsretten på et konkret tilfælde, kan den imidlertid forsyne den nationale domsmyndighed med sådanne fortolkningsmomenter fra fællesskabsretten, som kan komme denne til nytte ved anvendelsen af disse regler.
2. I mangel af relevante fællesskabsbestemmelser har de i Konventionen om Nomenklaturen til Klassifikation af Varer i Toldtariffer omhandlede forklarende bemærkninger og tariferingsudtalelser virkning som gyldigt middel til fortolkningen af positionerne i den fælles toldtarif.
3. Udtrykket »motorvogn« i position 86.04 i den fælles toldtarif skal fortolkes således, at det omfatter selvbevægende køretøjer til eftersyn og vedligeholdelse af jernbanespor, der er udstyret med en eller flere motorer, som virker som fremdrivningsmotor på køretøjet under hurtig kørsel på sporet.

I sag 35/75

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 er indgivet til Domstolen af Finanzgericht Berlin for i den dér verserende sag mellem

1 — Processprog: Tysk.

MATISA-MASCHINEN-GMBH, Bielefeld,

og

HAUPTZOLLAMT BERLIN-PACKHOF, Berlin,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af positionerne 86.04 B og 84.23 A II b) i den fælles toldtarif, Rådets forordning (EØF) nr. 950/68 af 28. juni 1968 (EFT-specialudgave 1968 (I), s. 265; org. ref. JO L 172 af 22. juli 1968, s. 1),

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten R. Lecourt, afdelingsformændene R. Monaco og H. Kutscher, dommerne A. M. Donner (refererende), J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart og A. O'Keeffe,

generaladvokat: J.-P. Warner
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og de indlæg, der er indgivet i medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF's Domsto, kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb

Firmaet Matisa-Maschinen-GmbH anmodede den 3. juni 1971 Hauptzollamt Berlin-Packhof (en lokal toldmyndighed) om at måtte bringe en svellestoppemaskine med nivellere- og sideretteanlæg af mærket Matisa i fri omsætning. Denne maskine er et skinnefartøj, som er beregnet til eftersyn og vedligeholdelse af jernbanespor. Den bruges til at stoppe eller stampe ballast ind under svellerne og til at rette skinnerne ud. Fartøjet består af en overdækket jernbanevognramme og er forsynet med de maskiner, som er nødvendige for udførelsen af de funktioner, som den er fremstillet til, bl.a. fire

svellestoppeaggregater med hver to stoppehammersæt, sporløftekroge, sporrette- eller sporafslibningsmaskiner og nivellereanlæg. Køretøjets dieselmotor driver ikke blot de forskellige arbejdsmaskiner og flytter køretøjet under arbejdets udførelse, men virker også som fremdrivningsmotor for køretøjet under hurtig frem- og tilbagekørsel på sporet med hastigheder på op til 80 km/t., når arbejdsmaskinerne ikke anvendes.

Hauptzollamt henførte først maskinen under position 84.23 A II b, i den fælles toldtarif.

Toldposition 84.23 har følgende ordlyd:

»84.23 Maskiner og apparater til jordarbejde, minedrift, stenbrydning, o. lign. stationære eller mobile (f.eks. kulbrydningsmaskiner, gravemaskiner, planeringsmaskiner og bulldozers); piloteringsmaskiner; sneplove (undtagen sneplove henhørende under pos. 87.03):

A. Maskiner og apparater til jordarbejde, minedrift, stenbrydning o.lign.:

I. Selvbevægende, på larvebånd eller hjul, bortset fra maskiner til kørsel på skinner

II. I andre tilfælde:

a) Maskiner og apparater til dybdeboring,

b) Andre varer.

B. Piloteringsmaskiner; sneplove (undtagen sneplove henhørende under pos. 87.03).

Senere ændrede Hauptzollamt Berlin-Packhof denne afgørelse, og henførte i stedet maskinen under position 86.04 B med den begrundelse, at det ikke drejede sig om en arbejdsmaskine, men om et køretøj til eftersyn og vedligeholdelse af jernbanespor på grund af dets evne til ved egen hjælp at bevæge sig hurtigt på jernbanenettet. Toldposition 86.04 er affattet således:

»86.04 Motorvogne og motordræsiner til jernbaner og sporveje:

A. Elektriske motorvogne til ledningsdrift

B. I andre tilfælde«.

Efter forgæves at have rejst indsigelse mod den nye afgørelse anlagde firmaet Matisa-Maschinen-GmbH sag ved Finanzgericht (særlig domstol med kompetence i skatte- og toldsager) Berlin med påstand om annullation af afgørelsen.

For Finanzgericht har Hauptzollamt gjort gældende, at det ikke drejer sig om en arbejdsmaskine i toldposition 84.23's forstand, da maskinen har en så stor bevægelighed på jernbanenettet, og at den derfor bør henføres under position 86.04 som motorvogn. Hauptzollamt støtter sig i det væsentlige på punkt 13 i de forklarende bemærkninger til Bruxelles-nomenklaturen angående position 86.04. Denne bemærkning er affattet således:

»Nærværende position omfatter også selvbevægende jernbanekøretøjer til eftersyn og vedligeholdelse af jernbanespor (f.eks. såkaldte »trackliners«). Disse køretøjer er udstyret med en eller flere motorer, som ikke blot driver de påmonterede arbejdsmaskiner (skinnerettemaskiner, skinnelæggemaskiner, ballaststampemaskiner etc.) og flytter køretøjet under arbejdets udførelse, men som også virker som fremdrivningsmotor for køretøjet under hurtig kørsel på sporet, når arbejdsmaskinerne ikke anvendes«.

Hauptzollamt finder, at begrebet »motorvogn« i position 86.04's forstand ikke blot omfatter jernbanekøretøjer til person- og godsbefordring, men også arbejdsvogne som er bestemt til eftersyn og vedligeholdelse af spor og opretholdelse af jernbanetrafikken.

Firmaet Matisa finder derimod, at begrebet »motorvogn« kun kan omfatte køretøjer, som i det væsentlige er bestemt til person- eller godsbefordring. Den omhandlede maskine skal anses som en arbejdsmaskine.

Firmaet er af den opfattelse, at Hauptzollamt ikke kan påberåbe sig de forklarende bemærkninger til Bruxelles-nomenklaturen til støtte for den modsatte opfattelse. Disse forklarende bemærkninger er nemlig ulovlige, da de udvider anvendelsesområdet for bestemmelsen i position 86.04 langt ud over denne positions lovlige indhold. Endelig nævnes udtrykkeligt »planeringsmaskiner« i position 84.23 som et eksempel.

Ved kendelse af 19. marts 1975 har Finanzgericht Berlin (3. afdeling) udsat sagen og i henhold til EØF-traktatens artikel 177 forelagt De europæiske Fællesskabers Domstol en anmodning om præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

»Skal den af sagsøgeren i nærværende sag den 3. juni 1971 på Det europæiske Fællesskabs område indførte svellestoppemaskine med nivellere- og sideretteanlæg af mærket MATISA henføres under toldposition 86.04 B (som motorvogn) eller under toldposition 84.23 A II b) (som maskine til jordarbejde) i den fælles toldtarif — Rådets forordning (EØF) nr. 950/68 af 28. juni 1968 (EFT-specialudgave 1968 (I), s. 265; org. ref. JO L 172 af 22. juli 1968, s. 1)?

Er særlig de forklarende bemærkninger til Bruxelles-nomenklaturen — Bundesgesetzblatt 1953 II, s. 2; GVBl Berlin 1954, s. 284 — hvorefter den indførte maskine muligvis skal tariferes som motorvogn, bindende i fællesskabsretlig henseende ved fortolkning af den fælles toldtarif?«

Kendelsen fra Finanzgericht Berlin er registreret på Domstolens justitskontor den 1. april 1975.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF's Domstol har Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af sin juridiske rådgiver Jean Amphoux, som befuldmægtiget, bistået af medlem af den juridiske tjeneste Gøtz zur Hausen, indgivet skriftligt indlæg.

II — Skriftligt indlæg for Domstolen

Vedrørende rækkevidden af de forklarende bemærkninger til Bruxelles-nomenklaturen, har *Kommissionen* henvist til Domstolens retspraksis, hvorefter de forklarende bemærkninger i mangel af relevante fællesskabsbestemmelser »har virkning som et gyldigt middel til fortolkningen af bestemmelserne i den fælles toldtarif«.

Kommissionen har understreget, at det er nødvendigt, at den fælles toldtarif anvendes ensartet i hele Fællesskabet, hvorfor den finder, at de forklarende bemærkninger er et vigtigt fortolkningsmiddel, ved hjælp af hvilket man kan nå til en korrekt anvendelse af fællesskabsretten.

Hvad angår spørgsmålet om tariferingen af svellestoppemaskinen med nivellere- og sideretteanlæg, har Kommissionen forklaret, at ifølge bestemmelse nr. 1 k) i afsnit XVI i den fælles toldtarif (maskiner og apparater samt mekaniske redskaber; elektrisk materiel) er tarifering under position 84.23 uden videre udelukket, såfremt den pågældende maskine er et »transportmiddel«.

Man må derfor definere begrebet »transportmidler« i afsnit XVII, og især begreberne »lokomotiver, vogne til jernbaner og sporveje« i kapitel 86 i den fælles toldtarif.

Da der i det foreliggende tilfælde er tale om et selvbevægende køretøj, drejer spørgsmålet sig i den sidste ende om en fortolkning af begrebet »motorvogn« i toldposition 86.04.

Kommissionen har henvist til, at da nomenklaturudvalget under Toldsamarbejdsrådet ved en tidligere lejlighed blev rådspurgt om tarifering af en maskine meget lig den her omhandlede, udtalte det sig for, at tarifering skulle ske under position 86.04, og Kommissionen har hertil anført, at de forklarende bemærkninger vedrørende denne position

senere er blevet ændret i overensstemmelse hermed.

Efter Kommissionens opfattelse drejer det sig også i det foreliggende tilfælde om en »motorvogn«, som falder ind under toldposition 86.04.

En undersøgelse af kapitel 86's opbygning viser, at man heri har villet samle alt jernbanemateriel, herunder ikke blot rullende, men også stationært materiel. Dette bekræftes i øvrigt af Bruxelles-nomenklaturens forklarende bemærkning til kapitel 86, som er affattet således:

»Kapitel 86 omfatter lokomotiver, andet rullende materiel og dele dertil, samt stationært materiel til jernbaner og sporveje af enhver art, herunder smalsporede jernbaner, tipvognsbaner, enkeltsporede baner etc. Kapitlet omfatter endvidere godsbeholdere (containere), der er forsynet med særlige anordninger til brug ved transporten; endvidere omfatter kapitlet mekanisk, ikke-elektrisk trafikreguleringsudstyr til alle former for trafik.«

Ganske vist bliver maskinen ikke et jernbanekøretøj i kapitel 86's forstand, alene fordi den kan bevæge sig på skinner. Det afgørende kriterium for tarifering under dette kapitel er nemlig, om disse maskiner er bestemt til at køre på et net af en vis udstrækning. Hvad særlig angår begrebet »motorvogn« i position 86.04, er det afgørende element her køretøjets evne til at bevæge sig ved egen hjælp på hele nettet, uden at det, til forskel fra lokomotiver, i første række er beregnet til at trække eller skubbe andre jernbanekøretøjer.

At selvbevægende maskiner til eftersyn og vedligeholdelse af spor hører ind under position 86.04, bekræftes i øvrigt ved en sammenligning med ordlyden i toldposition 86.06, der omhandler køretøjer til eftersyn og vedligeholdelse af spor under kørsel på skinner, som ikke er forsynet med egne fremdrivningsmidler, men som bevæges af lokomotiver.

Også de forklarende bemærkninger til Bruxelles-nomenklaturen vedrørende denne position nævner udtrykkeligt maskiner til stampning (under 4). Det fremgår således, at de forklarende bemærkninger til sidstnævnte position, hvad angår tarifering af maskiner til eftersyn og vedligeholdelse af jernbanespor, er i overensstemmelse med bemærkningerne til position 86.04, bortset fra tilstedeværelsen af et eget fremdrivningsmiddel, som er det der adskiller de to positioner.

Endelig synes det at være fuldstændig ubegrundet og ulogisk, at tilstedeværelsen af et sådant egnet fremdrivningsmiddel skulle medføre, at maskinen ikke skal anses for et transportmiddel, men indplaceres i kapitel 84. En ikke-selvbevægende maskine kan endnu mindre sidestilles med rullende materiel end den samme maskine, der er gjort selvbevægende, og som langt mere ligner et lokomotiv.

Kommissionen finder herefter, at de stillede spørgsmål skal besvares således:

1. Da Fællesskabet ikke har udgivet forklarende bemærkninger på det pågældende område, har de forklarende bemærkninger, som er fastsat i Konventionen om Nomenklatur til Klassifikation af Varer i Toldtariffer, virkning som et gyldigt middel til fortolkningen af positionerne i den fælles toldtarif.
2. Udtrykket »motorvogn« i position 86.04 i den fælles toldtarif skal fortolkes således, at det omfatter alle vogne til jernbaner og sporveje, som er forsynet med egne fremdrivningsmidler, ved hjælp af hvilke de kan bevæge sig på hele nettet, uanset de ikke i første række er bestemt til at flytte andre ikke-selvbevægende vogne til jernbaner og sporveje.

III — Mundtlige forhandlinger

Firmaet Matisa-Maschinen-GmbH, repræsenteret af advokat Wolfgang Schlüter, Bielefeld, og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af sin juridiske rådgiver Jean Amphoux, som

befuldmægtiget, bistået af medlem af den juridiske tjeneste Götz zur Hausen, har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 24. september 1975.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 14. oktober 1975.

Præmisser

1 Ved kendelse af 19. marts 1975, indgået til justitskontoret den 1. april s.å., har Finanzgericht (domstol med kompetence i skatte- og toldsager) Berlin stillet Domstolen to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af den fælles toldtarif (EFT-specialudgave 1968 (I), s. 265; org. ref. JO L 172/68);

det første spørgsmål drejer sig om, hvorvidt en »svellestoppemaskine med nivellere- og sideretteanlæg af mærket Matisa« skal henføres under position 86.04 B (som motorvogn) eller under position 84.23 A II b (som maskine til jordarbejde) i den fælles toldtarif;

det andet spørgsmål drejer sig om, hvorvidt de forklarende bemærkninger til Bruxelles-nomenklaturen vedrørende de nævnte toldpositioner er bindende for fortolkningen af den fælles toldtarif.

2 Hvad angår sidstnævnte spørgsmål har Domstolen ved dom af 8. december 1970 i sag 14/70 (Bakels mod Oberfinanzdirektion München), Rec., s. 1001, kendt for ret: »I mangel af relevante fællesskabsbestemmelser har de i Konventionen om Nomenklaturen til Klassifikation af Varer i Toldtariffer omhandlede forklarende bemærkninger og tariferingsudtalelser virkning som et gyldigt middel til fortolkningen af positionerne i den fælles toldtarif«;

da intet i den foreliggende sag kan føre til en anden slutning, må der gives det samme svar.

3 Den omtvistede maskine defineres i kendelsen som et skinnefartøj, som er beregnet til eftersyn og vedligeholdelse af jernbanespor, og som bruges til at stoppe eller stampe ballast ind under svellerne og til at rette skinnerne ud; fartøjet består af en overdækket jernbanevognramme og er udstyret med de maskiner, som er nødvendige for udførselen af de funktioner, den er fremstillet til, såsom fire svellestoppeaggregater med hver to stoppehammersæt, sporløftekroge, sporrette- eller sporafslibningsmaskiner og nivellereanlæg; en dieselmotor driver ikke blot de forskellige arbejdsmaskiner og flytter køretøjet under arbejdets udførelse, men virker også som fremdrivningsmotor for køre-

tøjet under hurtig frem- og tilbagekørsel på sporet med hastigheder på op til 80 km/t., når arbejdsmaskinerne ikke anvendes;

selv om Domstolen, når den træffer afgørelse i medfør af artikel 177, ikke er kompetent til at anvende fællesskabsretten på et konkret tilfælde, kan den imidlertid forsyne den nationale domsmyndighed med sådanne fortolkningsmomenter fra fællesskabsretten, som kan komme denne til nytte ved anvendelsen af disse regler.

4 Position 84.23 A II b omfatter:

»Maskiner og apparater til jordarbejde, minedrift, stenbrydning o.lign., stationære eller mobile (f.eks. kulbrydningsmaskiner, gravemaskiner, planeringsmaskiner og bulldozers); piloteringsmaskiner; sneplove (undtagen sneplove henhørende under pos. 87.03);

A. Maskiner og apparater til jordarbejde, minedrift, stenbrydning o.lign.:

I. Selvbevægende, på larvebånd eller hjul, bortset fra maskiner til kørsel på skinner

II. I andre tilfælde:

a) Maskiner og apparater til dybdeboring

b) Andre varer«;

Position 86.04 B omfatter:

»Motorvogne og motordræsiner til jernbaner og sporveje:

A. Elektriske motorvogne til ledningsdrift

B. I andre tilfælde«.

5 Positionerne 84 hører under afsnit XVI i den fælles toldtarif og positionerne 86 under afsnit XVII;

i de indledende bemærkninger til afsnit XVI siges:

»1. Det afsnit omfatter ikke ... k) Transportmidler og andre varer henhørende under afsnit XVII«;

det må derfor fastslås, hvad der skal forstås ved begrebet transportmidler.

6 En gennemlæsning af kapitel 86 i den fælles toldtarif med overskriften »Lokomotiver, vogne og andet materiel til jernbaner og sporveje; trafikreguleringsudstyr af enhver art (ikke-elektrisk)«, viser, at det er hensigten i dette kapitel at samle alt materiel til jernbaner, især rullende materiel;

selv om udtrykket »Triebwagen« i den tyske affattelse af position 86.04, kan lede tanken hen på, at denne position kun omhandler køretøjer, som er beregnet til person- og godsbefordring, fremgår det af en sammenligning med affattelserne på andre sprog, at den også kan omfatte skinnefartøjer, som er beregnet til eftersyn og vedligeholdelse af jernbaner;

under disse omstændigheder er formuleringen af denne toldposition ikke til hinder for, at de herhen hørende — nedenfor citerede — forklarende bemærkninger til Bruxelles-nomenklaturen kan accepteres som et gyldigt fortolkningsmiddel:

»Nærværende position omfatter også selvbevægende jernbanekøretøjer til eftersyn og vedligeholdelse af jernbanespor (f.eks. såkaldte »trackliners«). Disse køretøjer er udstyret med en eller flere motorer, som ikke blot driver de påmonterede arbejdsmaskiner ... og flytter køretøjet under arbejdets udførelse, men som også virker som fremdrivningsmotor for køretøjet under hurtig kørsel på sporet, når arbejdsmaskinerne ikke anvendes«.

7 På det første spørgsmål skal der derfor svares, udtrykket »motorvogn« i toldposition 86.04 i den fælles toldtarif skal fortolkes således, at det omfatter selvbevægende køretøjer til eftersyn og vedligeholdelse af jernbanespor, der er udstyret med en eller flere motorer, som virker som fremdrivningsmotor for køretøjet under hurtig kørsel på sporet.

Vedrørende sagsomkostningerne

8 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;

da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for Finanzgericht Berlin, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser,

kender

DOMSTOLEN

angående de spørgsmål, som ved kendelse af 19. marts 1975 er forelagt den af Finanzgericht Berlin, for ret:

I mangel af relevante fællesskabsbestemmelser har de i Konventionen om Nomenklaturen til Klassifikation af Varer i Toldtariffer omhandlede forklarende bemærkninger og tariferingsudtalelser virkning som gyldigt middel til fortolkningen af positionerne i den fælles toldtarif.

Udtrykket »motorvogn« i position 86.04 i den fælles toldtarif skal fortolkes således, at det omfatter selvbevægende køretøjer til eftersyn og vedligeholdelse af jernbanespor, der er udstyret med en eller flere motorer, som virker som fremdrivningsmotor for køretøjet under hurtig kørsel på sporet.

Lecourt Monaco Kutscher Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Sørensen Mackenzie Stuart O'Keeffe

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 23. oktober 1975.

A. Van Houtte
Justitssekretær

R. Lecourt
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT J.-P. WARNER FREMSAT DEN 14. OKTOBER 1975 [1]

Høje Ret.

Denne sag er forelagt Domstolen som en anmodning om en præjudiciel afgørelse fra Finanzgericht Berlin. Det spørgsmål, som Domstolen skal afgøre, drejer sig om tariferingen efter den fælles toldtarif af et redskab, som sagsøgeren, Matisa-Maschinen-GmbH, indførte fra Schweiz til Tyskland den 3. juni 1971.

Dette redskab er en maskine, som bruges til eftersyn og vedligeholdelse af jernbanespor. Den stopper den ballast, som sporet lægges på, ind under svellerne og retter skinnerne ud. Den består af en over-

1 — Oversat fra engelsk.